

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MESLEKİ YETERLİK DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Aylin MENTİŞ KÖKSOY (*)

Öz

Eğitim kalitesinin belirlenmesinde öğretmenlerin etkisi büyüktür. Bir öğretim kurumunda çalışan öğretmenler gerekli niteliğe ve standartlara sahip değillerse, öğretimden beklenen verim sağlanamaz. Dolayısıyla öğretim kurumunun başarısı öğretmenlerin meslek öncesinde nitelikli olarak eğitilmelerine, meslek içinde de kendilerini geliştirmelerine bağlıdır. Bu noktadan hareketle müzik öğretmeni adaylarının bir müzik öğretmeninde olmasını istediği yeterlikler araştırma konusu olmuştur. Bu çalışma ile müzik öğretmeni adaylarının mesleki açıdan yeterliklerinin ölçülmesi amaçlanmıştır. Araştırma nicel bir araştırmadır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim-öğretim yılı güz yarısında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı'nın dördüncü sınıfında öğrenim gören 25 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak Akbulut (2012) tarafından geliştirilen "Müzik Öğretmenleri Mesleki Yeterlikleri Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma ölçeği likert tipte olup 40 maddeyi içermektedir. Verilerin analizinde non-parametrik yöntemlerden Mann Whitney U Testi ile Kruskal Wallis testinden yararlanılmıştır. Çalışmada müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterlikleri cinsiyet, baba eğitim durumu, anne eğitim durumu, lisans öğrenimi öncesinde enstrüman öğrenimi alıp almama durumu, öğretmenlik alan bilgisi ve mesleki alan bilgisi değişkenlerine göre incelenmiştir. Çalışma grubunun yeterlik düzeylerinin cinsiyet, baba eğitim durumu, anne eğitim durumu, öğretmenlik alan bilgisi ve mesleki alan bilgisi değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür. Lisans öğrenimi öncesinde herhangi bir enstrümanın öğrenimini alıp almama durumunun ise müzik öğretmeni adaylarının yeterliklerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu bulunmuştur. Çalışma sonucunda öğretmen adaylarının seslendirdikleri şarkıları müziksel bir duyarlık içinde söyleyebilme, okul çalgılarından en az birini derste etkili olarak kullanabilme, çok sesli koro ve çalgı toplulukları (orquestra) oluşturabilme konularında kendilerini "orta düzeyde" yeterli buldukları tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının kendilerini ve arkadaşlarını "Öğrencilerin yeteneklerinin farkına varabilmelerinde aldığı eğitimin önemli bir rol oynadığının bilincindedirler" konusunda yüksek düzeyde yeterli olduklarını düşündükleri belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının mesleki yeterlik boyutunda ise kendilerini ve arkadaşlarını hiç bir açıdan tam olarak yeterli görmemektedirler.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Müzik Eğitimi, Müzik Öğretmeni Adayları, Mesleki Yeterlik, Yeterlik.

*) Yrd. Doç. Dr., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği
(e-posta: aylinmentiskoksoy@gmail.com). ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4549-0579>

Examination of Music Teacher Candidates' Competence Levels in Terms of Various Variables

Abstract

The influence of teachers is great in determining the quality of education. If teachers working in an institution do not have the necessary qualifications and standards, expected performance cannot be met. Therefore, the success of an educational institution depends on how qualified the teachers' training were at university and how well they improve themselves when they become teachers. From this point of view, music teacher candidates' competences became a research subject. The purpose of this study was to measure music teacher candidates' professional competences. The study is a quantitative study. The study group consisted of 25 fourth year teacher candidates studying at Music Education Department of Nigde Ömer Halisdemir University's Faculty of Education during the fall semester of 2016-2017 academic year. "Scale of Music Teachers' Professional Competences" developed by Akbulut (2012) was employed as the study data collection tool. The likert-type scale includes 40 items. Mann-Whitney U Test, one of the nonparametric methods, and Kruskal Wallis test were used for data analysis. In the study, music teacher candidates' professional competences were examined in terms of gender, father education level, mother education level, whether or not they took an instrument lessons before their undergraduate program, subject knowledge and professional subject knowledge variables. It was seen that competence level of the study group did not show significant difference in terms of gender, father education level, mother education level, subject knowledge and professional subject knowledge variables. Whether or not they took an instrument lessons before their undergraduate program had a significant effect on music teacher candidates' competences. The study results show that teacher candidates found themselves "moderately" competent in singing songs with a musical sensitivity, using at least one school instrument effectively in class and forming polyphonic chorus and orchestra. It was, also, found that students believed themselves and their friends highly competent in "They are aware that education plays an important role in students realizing their abilities". In professional competency dimension, teacher candidates do not see themselves and their friends as competent on any level.

Keywords: *Music, Music Education, Music Teacher Candidates, Professional Competence, Competence.*

1. GİRİŞ

Müzik; bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönleriyle bir bütün olan insanın yaşamında çok önemli ve etkili bir yer tutar. İnsanın davranışlarında değişiklik yaratabilir ve davranışlarına yön verebilir. Müzik insana neşe, keder, coşkunluk, durgunluk, güçlülük, düzenlilik ve mutluluk verir. Aynı zamanda toplum hayatında da sosyo-kültürel bağlardan biridir (Göncü, 2002:8. Akt. Mentiş Köksoy, 2015). Bireylerin, çağa ayak uydurabilmek

için özgüveni yüksek, kendini ifade edebilen, üretken, yapıcı ve yaratıcı bireyler olarak yetiştirilmesi gerekmektedir. Müzik de bireylerin her yönüyle sağlıklı yetiştirilmesinde önemli bir araç olarak görülmektedir. Müziğin bireylerin ve toplumların gelişmesindeki değerinin anlaşılabilmesi, öğretmenliği severek ve isteyerek yapan öğretmenlerle mümkün olabilir (Sağlam, 2008).

Müzik öğretmenliği birey ve toplumun mutluluğu ve gelişimine olduğu kadar, müziğin bir kültür ögesi olarak gelişimine de katkı sağlayan bir meslektir (Tufan ve Güdek, 2008). Farklı kültür unsurlarının nesillere aktarımı her birey için sorumluluktur. (Okan Akın, 2012:673) Bu nedenle toplumun kaliteli bir müzik eğitimi almasında, müzik öğretmeni adaylarının lisans eğitimi boyunca iyi bir şekilde yetişmeleri ve kendilerini her anlamda etkin bir biçimde geliştirmeleri gerekir.

Müzik öğretmenliği kendine özgü bir meslektir. Müzik öğretmenliği eğitimi, bu mesleğe yönelen veya yöneltilen bireyleri müzik alanında öğretmenleştirme sürecidir. Bu süreç genel olarak müzik öğretmenliği mesleğinin gerektirdiği yeterlikler üzerinde odaklanır. Bunlara müzik öğretmenliği yeterlikleri denir. Bu bakımdan müzik öğretmenliği eğitimi, müzik öğretmenliği yeterliklerini kazandırma ve geliştirme sürecidir. Müzik öğretmenliği eğitiminin amacı, öğretmen adaylarına bu yeterlikleri kazandırmak ve kazanmış olan öğretmenlerin bu yeterliklerini geliştirmektir. Müzik öğretmenliği yeterlikleri, genel olarak hizmet öncesi eğitimle kazandırılır, hizmet içi eğitimle geliştirilir. Bu süreç belli ortamlarda belli düzenlemeler çerçevesinde yürütülen belli programlarla gerçekleştirilir (Uçan, 2006: 68). Müzik öğretiminde öğretme etkinliğini gerçekleştirme rolünü müzik öğretmeni üstlenmiştir (Demir ve Aydınmer Uygun, 2015: 470).

Müzik öğretmeninden sesini iyi ve etkili kullanması, çalgısını solo ve eşlik çalgısı olarak kullanabilmesi, koro eğitimini ve yönetimini bilmesi, mesleğe ait her türlü öğretim yöntem ve tekniğine hâkim olması, eğitim müziğinde kullanılan okul çalgılarını öğretmesi, aynı zamanda pedagoji formasyonu ve yeterli müzik kültürüne sahip olması, müzikal aktiviteleri yönetebilmesi ve mesleğe karşı olumlu tutuma sahip olması beklenmektedir (Canakay ve Bilen, 2008; Tufan ve Güdek, 2008; Akt. Piji Küçük, 2012: 153).

Ayrıca bir müzik öğretmenin görevini iyi bir şekilde yerine getirebilmesi için mesleki nitelikleri oluşturan özelliklere de sahip olması gerekir.

Bu nedenle müzik öğretmeni adaylarının mesleki açıdan yeterliklerinin ölçülmesi amaçlanmış ve aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterlikleri ile cinsiyet değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
2. Müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterlikleri ile baba eğitim durumu değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
3. Müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterlikleri ile anne eğitim durumu değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. Müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterlikleri ile lisans öğrenimi öncesinde enstrüman öğrenimi alıp almama değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

5. Müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterlikleri ile öğretmenlik alan bilgisi değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
6. Müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterlikleri ile mesleki alan bilgisi değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
7. Müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterlik düzeyleri nelerdir?

2. YÖNTEM

Araştırma nicel bir araştırmadır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim-öğretim yılı güz yarıyılında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı'nın dördüncü sınıfında öğrenim gören 25 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak Akbulut (2012) tarafından geliştirilen “Müzik Öğretmenleri Mesleki Yeterlikleri Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma ölçeği likert tipte olup 40 maddeyi içermektedir. Verilerin analizinde non-parametrik yöntemlerden Mann Whitney U Testi ile Kruskal Wallis testinden yararlanılmıştır. Çalışmada müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterlikleri cinsiyet, baba eğitim durumu, anne eğitim durumu, lisans öğrenimi öncesinde enstrüman öğrenimi alıp almama durumu, öğretmenlik alan bilgisi ve mesleki alan bilgisi değişkenlerine göre incelenmiştir.

3. BULGULAR VE YORUM

Örnekleme grubunun; cinsiyet, baba eğitim durumu, anne eğitim durumu, lisans öğrenimi öncesinde enstrüman öğrenimi alıp almama durumu, öğretmenlik alan bilgisi ve mesleki alan bilgisi değişkenlerine göre aşağıda ayrı ayrı tablo haline getirilerek yorumlanmıştır.

Tablo 1. Cinsiyet Değişkenine İlişkin Man Whitney U Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}		Yeterlik Düzeyi	Sx		Sıra Toplamı	U	P
Kadın	19	143,5	3,6	Büyük Ölçüde	25,1	13,8	262,5	41,5	0,32
Erkek	6	133,7	3,3	Orta	18,4	10,4	62,5		

Tablo 1 incelendiğinde, Kadın öğretmen adaylarının kendilerini ve arkadaşlarını “Büyük ölçüde” mesleki açıdan yeterli gördüğü gözlemlenirken, erkek öğretmen adaylarının ise “orta düzeyde” kendilerini ve arkadaşlarını yeterli gördüğü gözlenmektedir. Bu bulgulara göre, kadın öğretmen adaylarının mesleki yeterlik açısından erkek öğretmen adaylara göre kendilerini ve arkadaşlarını daha yeterli hissettikleri söylenebilir. Ortalama puanlar incelendiğinde ise kadın ve erkek öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 2. Baba Eğitim Durumuna Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Baba Eğitim	N	\bar{X}		Yeterlik Düzeyi	Sx	χ^2	sd	P
Okuryazar değil	1	130	3,3	Orta	.	8		
İlkokul	3	149,3	3,7	Büyük Ölçüde	1,53	15,5		
Ortaokul	3	148,3	3,7	Büyük Ölçüde	25,4	15,5	4,09	4 0,39
Lise	10	127,9	3,2	Orta	25,2	9,2		
Üniversite	6	143,5	3,6	Büyük Ölçüde	12,4	13,8		

Tablo 2 incelendiğinde, babası okuryazar olmayan öğretmen adaylarının kendilerinin ve arkadaşlarının mesleki yeterliklerinin “orta düzeyde”, baba eğitim durumu ilkokul olan öğretmen adaylarının “büyük ölçüde”, ortaokul olan öğretmen adaylarının “büyük ölçüde”, lise olan öğretmen adaylarının “orta düzeyde” ve üniversite olan öğretmen adaylarının “büyük ölçüde” olduğunu düşündükleri görülmektedir. Bu bulgulara göre, baba eğitim durumu ilkokul olan öğretmen adaylarının diğer adaylara göre mesleki yeterlik açısından kendilerini ve arkadaşlarını daha yeterli hissettikleri söylenebilir. Ortalama puanlar incelendiğinde baba eğitim durumuna göre anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 3. Anne Eğitim Durumuna Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Anne Eğitim	N	\bar{X}		Yeterlik Düzeyi	Sx	χ^2	Sd	P
Okuryazar değil	2	139,5	3,5	Büyük Ölçüde	13,4	11,5		
İlkokul	7	146,4	3,7	Büyük Ölçüde	16,2	14,7		
Ortaokul	3	128,3	3,2	Orta	8,02	6,83	5,67	5 0,34
Lise	6	123,5	3,1	Orta	31,3	8,75		
Üniversite	4	148,3	3,7	Büyük Ölçüde	13	16		
Lisansüstü	1	140	3,5	Büyük Ölçüde	.	13		

Tablo 3 incelendiğinde, annesi okuryazar olmayan öğretmen adaylarının kendilerinin ve arkadaşlarının mesleki yeterliklerinin “büyük ölçüde”, anne eğitim durumu ilkokul olan öğretmen adaylarının “büyük ölçüde”, ortaokul olan öğretmen adaylarının “orta düzeyde”, lise olan öğretmen adaylarının “orta düzeyde”, üniversite olan öğretmen adaylarının “büyük ölçüde” ve lisansüstü olan öğretmen adaylarının “büyük ölçüde” olduğunu

düşündükleri görülmektedir. Bu bulgulara göre, anne eğitim durumu üniversite olan öğretmen adaylarının mesleki yeterlik açısından diğer adaylara göre kendilerini daha yeterli hissettikleri söylenebilir. Ortalama puanlar incelendiğinde ise anne eğitim durumuna göre anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 4. Enstrüman Değişkenine İlişkin Man Whitney U Testi Sonuçları

Enstrüman	N	\bar{X}	Yeterlik Düzeyi	Sx	Sıra Toplamı	U	P
Evet	21	136,9	3,4	Büyük Ölçüde	22,53	11,64	244,5
Hayır	4	163,3	4,1	Büyük Ölçüde	18,15	20,13	80,5
						13,5	,035*

* $p<0,05$

Tablo 4 incelendiğinde, bölüme gelmeden enstrüman çalan ve çalmayan öğretmen adaylarının kendilerinin ve arkadaşlarının mesleki yeterliklerinin “Büyük ölçüde” olduğu fakat çalmayan öğretmen adaylarının mesleki yeterlik açısından çalan öğretmen adaylara göre kendilerini ve arkadaşlarını daha yeterli hissettikleri görülmektedir. Ortalama puanlar incelendiğinde ise bölüme gelmeden önce enstrüman çalan ve çalmayan öğretmen adaylarının mesleki yeterlik algıları arasında çalmayan öğretmen adaylarına göre anlamlı fark olduğu gözlenmektedir ($p<0,05$).

Tablo 5. Öğretmenlik Alan Bilgisi Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

Öğretmenlik	N	\bar{X}	Yeterlik Düzeyi	Sx	Sıra Toplamı	U	P
Evet	22	142,41	3,56	Büyük Ölçüde	24	13,4	294
Hayır	3	131,67	3,29	Orta	23,2	10,3	31
						25	0,5

Tablo 5 incelendiğinde, öğretmenlik alan bilgisi derslerinin kendilerine faydalı olduğuna inanan öğretmen adaylarının kendilerinin ve arkadaşlarının mesleki yeterliklerinin “Büyük ölçüde”, olmadığına inanan öğretmen adaylarının ise “orta düzeyde” olduğunu düşündükleri görülmektedir. Bu bulgulara göre, öğretmenlik alan bilgisi derslerinin faydalı olduğunu düşünen öğretmen adaylarının mesleki yeterlik açısından düşünmeyen öğretmen adaylarına göre kendilerini ve arkadaşlarını daha yeterli hissettikleri söylenebilir. Ortalama puanlar incelendiğinde ise öğretmenlik alan bilgisi derslerinin kendilerine

faydalı olduğunu düşünen öğretmen adayları ile düşünmeyen adayların mesleki yeterlik algıları arasındaki farkın anlamlı olmadığı gözlenmektedir ($p>0,05$).

Tablo 6. Mesleki Alan Bilgisi Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

Meslek	N	\bar{x}	Sx	Yeterlik Düzeyi	Sıra Toplamı	U	P	
Evet	22	143,55	3,59	Büyük Ölçüde	23,7	13,82	304	
Hayır	3	123,33	3,08	Orta	17	7	21	
							15	0,13

Tablo 6 incelendiğinde, mesleki alan bilgisi derslerinin kendilerine faydalı olduğunu inanan öğretmen adaylarının kendilerini ve arkadaşlarını “Büyük ölçüde” mesleki açıdan yeterli gördüğü gözlemlenirken, olmadığını düşünen öğretmen adaylarının ise “orta düzeyde” yeterli gördüğü gözlenmektedir. Bu bulgulara göre, mesleki alan bilgisi derslerinin faydalı olduğunu düşünen öğretmen adaylarının mesleki yeterlik açısından düşünmeyen öğretmen adaylarına göre kendilerini daha yeterli hissettikleri söylenebilir. Ortalama puanlar incelendiğinde ise mesleki alan bilgisi derslerinin kendilerine faydalı olduğunu düşünen öğretmen adayları ile düşünmeyen adayların mesleki yeterlik algıları arasındaki farkın anlamlı olmadığı gözlenmektedir ($p>0,05$).

Tablo 7. Öğretmen Adaylarının Mesleki Yeterlik Düzeyleri

Maddeler	Yeterlik Düzeyi	Sx	En küçük değer	En büyük değer	
1- Müzik öğretmeni adayları, insan ve müzik ilişkisi konusunda yeterli bilgiye sahiptirler.	3,56	Büyük ölçüde	0,77	2	5
2- Müzik öğretmeni adayları, günlük yaşamda insanın müziğe olan gereksinimi konusunda yeterli bilgiye sahiptirler.	3,64	Büyük ölçüde	0,95	2	5
3- Müzik öğretmeni adayları, müziğin insan yaşamındaki yeri, önemi ve işlevlerine ilişkin yeterli bilgiye sahiptirler.	3,84	Büyük ölçüde	0,75	2	5
6- Müzik öğretmeni adayları, ses organları anatomisi hakkında yeterli bilgiye sahiptirler.	3,48	Büyük ölçüde	1,09	1	5
7 Müzik öğretmeni adayları, bireyde sesin oluşumu konusundaki özelliklere ilişkin yeterliklere sahiptirler.	3,44	Büyük ölçüde	1,08	1	5

8- Müzik öğretmeni adayları, sesin doğru kullanımına ilişkin yeterliğe sahiptirler.	3,56	Büyük ölçüde	1	1	5
9- Müzik öğretmeni adayları, sesin kullanımında, bireyin ses gelişim özellikleri ve ses sağlığı ile ilgili yeterliklere sahiptirler.	3,52	Büyük ölçüde	0,92	2	5
10 - Müzik öğretmeni adayları, şarkı söylemeye uygun sağlıklı bir sese, tınıya, gürlüğe ve ses genişliğine sahiptirler.	3,24	Orta düzeyde	1,01	1	5
13- Müzik öğretmeni adayları, şarkı söylerken nüans yapabilme yeterliğine sahiptirler.	3,48	Büyük ölçüde	0,92	1	5
14- Müzik öğretmeni adayları, ses değişimi(mutasyon) hakkında yeterli bilgiye ve bilince sahiptirler.	3,4	Büyük ölçüde	0,91	2	5
15- Müzik öğretmeni adayları, öğrencilerinin ses durumlarına ve eğitim seviyelerine uygun şarkı seçebilme yeterliğine sahiptirler.	3,52	Büyük ölçüde	1,12	1	5
17- Müzik öğretmeni adayları, seslendirdikleri şarkıları müziksel bir duyarlık içinde söyleyebilme yeterliğine sahiptirler.	3,2	Orta düzeyde	1,16	1	5
19- Müzik öğretmeni adayları,, öğrencilerin yeteneklerinin farkına varabilmelerinde çalgı eğitiminin önemli bir rol oynadığının bilincindedirler.	3,84	Büyük ölçüde	0,8	2	5
20- Müzik öğretmeni adayları, öğrencilerin kendilerini gerçekleştirebilmelerinde çalgı eğitiminin önemli bir rol oynadığının bilincindedirler.	3,56	Büyük ölçüde	0,82	2	5
21- Müzik öğretmenleri, öğrencilerin kendilerini ifade edebilmelerinde çalgı eğitiminin önemli bir rol oynadığının bilincindedirler.	3,68	Büyük ölçüde	0,85	2	5
22- Müzik öğretmeni adayları, öğrencilerin ruhsal gelişimlerinde çalgı eğitiminin önemli bir rol oynadığının bilincindedirler.	3,48	Büyük ölçüde	1,09	1	5
24- Müzik öğretmeni adayları, okul çalgılarından en az birini derste etkili kullanabilme yeterliğine sahiptirler.	3,32	Orta düzeyde	0,63	2	4
25- Müzik öğretmeni adayları, sınıfta veya okulunda okul çalgı topluluklarını kurma, çalıştırma ve yönetebilme yeterliğine sahiptirler.	3,44	Büyük ölçüde	0,82	2	5

26- Müzik öğretmeni adayları, öğretimini yaptığı çalgıyı metodik bir düzende çalıştırma yeterliğine sahiptirler.	3,56	Büyük ölçüde	0,77	1	4
27- Müzik öğretmeni adayları, çalgılarını doğru ve temiz çalabilme yeteneğine sahiptir.	3,4	Büyük ölçüde	0,82	2	5
28- Müzik öğretmeni adayları, tek sesli koro oluşturabilme yeterliğine sahiptirler.	3,72	Büyük ölçüde	0,79	2	5
29 Müzik öğretmeni adayları, çok sesli koro oluşturabilme yeterliğine sahiptirler.	3,36	Orta düzeyde	0,95	1	5
30- Müzik öğretmeni adayları, tek sesli ve çok sesli koroları çalıştırabilme ve yönetebilme yeterliğine sahiptirler.	3,44	Büyük ölçüde	0,77	2	5
31-Müzik öğretmeni adayları, algı toplulukları(orkestra) kurabilme yeterliğine sahiptirler.	3,08	Orta Düzeyde	0,86	1	5
32- Müzik öğretmeni adayları, çalgı topluluğunu çalıştırabilme ve yönetebilme yeterliğine sahiptirler.	3,52	Büyük ölçüde	0,87	2	5
34- Müzik öğretmeni adayları, müzik eğitimine ilişkin materyal geliştirebilme ve oluşturabilme yeterliğine sahiptirler.	3,6	Büyük ölçüde	0,91	1	5
36- Müzik öğretmeni adayları, öğrencilerin müzik kültürlerini zenginleştirmek amacıyla ulusal ve evrensel müzik değerlerini araştırmaya yönlendirebilme yeterliğine sahiptirler.	3,4	Büyük ölçüde	0,96	1	5
37- Müzik öğretmeni adayları, öğrencilerin yaratıcılık yönlerini geliştirmeye dönük olanak sağlama, onların düşüncelerine önem verildiğini duyumsatma özellikleri ile ilgili yeterliklere sahiptirler.	3,76	Büyük ölçüde	0,59	3	5
38- Müzik öğretmeni adayları, özbenzeşi (empati) kurma yeterliğine sahiptirler.	3,6	Büyük ölçüde	0,96	1	5
39- Müzik öğretmeni adayları, öğrencileri daha iyi tanıyabilmek için aileleri ile işbirliği yapma becerilerine sahiptirler.	3,76	Büyük ölçüde	0,83	1	5
40- Müzik öğretmeni adayları, öğrencilerin yaşadıkları çevre ortamını algılamalarına yardımcı olma yeterliklerine sahiptirler.	3,68	Büyük ölçüde	0,95	1	5

41- Müzik öğretmeni adayları, öğrenme açısından öğrencilerin bireysel özellik ve farklılıkları dikkate alma yeterliklerine sahiptirler.	3,64	Büyük ölçüde	0,76	2	5
42- Müzik öğretmeni adayları, ders içeriğini öğrencilerin yetenek ve düzeylerini dikkate alarak planlama yeterliğine sahiptirler.	3,52	Büyük ölçüde	0,87	1	5
46- Müzik öğretmeni adayları, alanıyla ilgili teknolojiden yararlanabilme yeterliklere sahiptirler.	3,64	Büyük ölçüde	0,86	2	5
47- Müzik öğretmeni adayları, derslerinde teknolojik araçları kullanabilme ve kullanılabilmeye yeterliklere sahiptirler.	3,68	Büyük ölçüde	0,95	2	5
48- Müzik öğretmeni adayları, müzik eğitiminde kullanılabilecek bir okul şarkısı yazabilme yeterliğine sahiptirler.	3,56	Büyük ölçüde	0,92	2	5
49- Müzik öğretmeni adayları, müzik eğitiminde kullanılabilecek bir okul şarkısına söz yazabilme yeterliğine sahiptirler.	3,56	Büyük ölçüde	0,87	1	5
50- Müzik öğretmeni adayları, doğaçlama yapabilecek müzik performansına sahiptirler.	3,44	Büyük ölçüde	0,92	1	5
51- Müzik öğretmeni adayları, Dalcroze, Orff, Kodaly, Suzuki gibi özel öğretim yöntemlerini kullanabilme yeterliğine sahiptirler.	3,44	Büyük ölçüde	1	1	5
52- Müzik öğretmeni adayları, özel eğitime muhtaç öğrencilere dersi verebilecek öğretim yöntemlere ve teknik donanımına sahiptirler.	3,56	Büyük ölçüde	0,96	1	5

Öğretmen adayları kendisinin ve arkadaşlarının şarkı söylemeye uygun sağlıklı bir sese, tınıya, gürlüğe ve ses genişliğine sahip olduğu, seslendirdikleri şarkıları müziksel bir duyarlık içinde söyleyebilme, okul çalgılarından en az birini derste etkili kullanabilme, çok sesli koro ve çalgı toplulukları(orkestra) oluşturabilme konularında “orta düzeyde” yeterli olduklarını düşünürken, diğer konularda “büyük ölçüde” yeterli olduklarını düşünmektedir. Öğretmen adayları kendilerini ve arkadaşlarını en çok “öğrencilerin yeteneklerinin farkına varabilmelerinde çalgı eğitiminin önemli bir rol oynadığının bilincindedirler” konusunda yeterli olduklarını düşünmektedir. Tablo 7 incelendiğinde ise öğretmen adayları kendilerini ve arkadaşlarını hiçbir açıdan tam olarak yeterli görmemektedirler. Bunun sebebi ise; son sınıfta okuyan öğrencilerin KPSS sınavına hazırlanmaları ve hazırlanırken sınav kaygısı yaşamaları olabilir. Sınav kaygısı, öğretmen adaylarının kendilerini mesleki açıdan yeterli görmemelerine sebep olabilir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışmanın sonuçlarına göre; öğretmen adaylarının mesleki yeterliklerinin cinsiyetlerine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. Benzer şekilde mevcut çalışmayı destekleyen diğer çalışmalar ise Akbulut (2006), Dilci ve Yıldız (2012), Tabancalı ve Çelik (2013) ve Ekinci (2013) 'dür.

Fakat; Demirtaş, Cömert ve Özer (2011), Yağcı ve Aksoy (2015), Durdukoca (2010), Morgil, Seçken ve Yücel (2004), Özmenteş (2014) çalışmalarında, cinsiyet değişkenine ilişkin sonuçları, mevcut çalışmanın sonuçlarıyla örtüşmemektedir.

Çalışmanın, baba eğitim durumu, anne eğitim durumu, öğretmenlik alan bilgisi ve mesleki alan bilgisi değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna varılmıştır. Öğretmen adaylarının mesleki yeterlik boyutunda ise kendilerini ve arkadaşlarını hiçbir açıdan tam olarak yeterli görmedikleri sonucuna varılmıştır. Bu sonucu destekleyen bir diğer çalışmaya göre; Deniz ve Gündoğdu (2008:132) müzik öğretmenleri meslektaşlarını genellikle müzik eğitimine yönelik yeterlikleri açısından yeterli görmediklerini belirlemiştir.

Cinsiyet değişkenine göre mesleki yeterlik algısının farklı çalışmalarda farklı sonuçlar verdiği görülmüştür. Araştırmacılar nitel araştırma yöntemlerini kullanarak bu hususta derinlemesine incelemeler yapabilir.

Enstrüman eğitiminin erken yaşlardan itibaren alınmış olması, müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterlik algılarını yükseltmektedir. Bu bakımdan mesleki müzik eğitimine yönlendirmenin erken yaşlardan itibaren yapılmasının ve çalgı eğitiminin önemli olduğu düşünülmektedir. Müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterlik algılarını yükseltmeleri, alanda kendilerini yetiştirmeleriyle orantılı görünmektedir. Bu durum mesleki müzik eğitiminin niteliğine dikkat çekmektedir. Bununla ilgili çeşitli araştırmalar yapılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

- Akbulut, E. (2006). Müzik öğretmeni adaylarının mesleklerine ilişkin özyeterlik inançları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 24-33.
- Akbulut, E. (2012). Müzik öğretmenleri mesleki yeterlikleri ölçeği çalışması, *e-Journal of New World Sciences Academy* 7(4), ISSN: 1308-7290.
- Demir, B., Aydın-Uygun, M. (2015). Müzik öğretmenlerinin öğretim stillerini tercih etme düzeylerinin incelenmesi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 5(5), 469-484,
- Demirtaş, H., Cömert, M., Özer, N. (2011). Öğretmen adaylarının özyeterlik inançları ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Eğitim ve Bilim*, 36 (159).
- Deniz, J., Gündoğdu, P. (2008). Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterliklerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Dergisi*, 27 (27).

- Dilci, T. , Yıldız, H. (2012). Öğretmen adaylarının mesleki yeterliklerine ilişkin inançları, *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, I, 245-265.
- Durdukoca, Ş. F. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının akademik öz yeterlik algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi*, 10(1), 69-77.
- Ekinci, H. (2013). Öğretmen adaylarının özyeterlik algıları: Müzik, resim ve beden eğitimi. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkishor Turkic*, 8(3), 189-196.
- Mentiş-Köksoy, A. (2015). Primary School Teacher Candidates Perceptions Related to The Concept of Music. *International Review of Social Sciences and Humanities*, 9 (2), 9-15. ISSN: 2248-9010 (Online).
- Morgil, İ., Seçken, N. ve A. S. Yücel. (2004). Kimya Öğretmen Adaylarının Özyeterlik İnançlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, *Balikesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 62-72.
- Okan Akın, N. (2012). A practicalstudy of visual culture conveyance. *Procedia-Socialand Behavioral Sciences*, 51, 672-676.
- Özmenteş, S. (2007). *Çalgı çalışma sürecinde özdüzenlemeli öğrenme ile duyuşsal özellikler ve performans düzeyi ilişkileri*, Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Özmenteş, G. (2014). Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin müzik özyeterlikleri, benlik saygıları ve bireysel özellikleri arasındaki ilişkiler, *Eğitim ve Bilim*, 39 (171).
- Piji-Küçük, D. (2012). Müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumları, *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19 (151-161).
- Sağlam, A. Ç. (2008). Müzik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik yutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5 (1), 59-69.
- Tabancalı, E., Çelik, K. (2013). Öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlikleri ile öğretmen öz-yeterlilikleri arasındaki ilişki. *International Journal of Human Sciences*, 10(1), 1167-1184.
- Tufan, E. ve Güdek, B. (2008). Müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (1), 25-40.
- Uğurlu, C. T. ve Polat, S. (2011). Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 35 (1), 68-74.
- Uçan, A. (2006). *Müzik öğretmenliği yeterlikleri*, *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi*, 26-28 Nisan, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- Yağcı, U. , Aksoy, V. (2015). Müzik öğretmeni adaylarının akademik öz yeterlikleriyle öğretmenlik öz yeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 89-104.